

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 8 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr.

na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavmo p. n. občinstvo ljubljano vabilo na novo naročbo, stare gospode naročalke pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosim, da jo o pravem času ponovite, da pošiljanje ne prenehate in da dobē vse številke.

„SLOVENSK NAROD“

vvelja na Ljubljanske naročalke brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13 — Četrt leta . . . gld. 8-30

Pol leta . . . „ 6-50 Jeden mesec . . . 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četr leta.

N pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15 — Četrt leta . . . gld. 4-

Pol leta . . . „ 8 — Jeden mesec . . . 1-40

Načrta se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oznamo na določeno naročilo.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Položaj našega obrtništva.

Danes minulo je 14. maj, odkar nas je zadeala prirodna katastrofa, koja je glede na materijelno škodo tako velikanska, da ji od Szegedinske povodnji ni iskati primere v Avstriji. V takem obupnem času je doba 14 dnij silno dolga; zadostovati bi morala celo v to, da se kritičen položaj obrne k boljšemu. Se je li to zgodilo? Poznavalec naših razmer mora reči, da nel! Komur je bilo le količaj mogoče, zapustil je radovljeno ali pa prisiljen mestno obližje; zapustile so Ljubljano najmorate rodbine, poleg teh pa tudi na stotine dijakov. Tuje ogibajo se Ljubljane in niti trgovskih potovalcev ne vidimo več, ker bi jim bila pot v Ljubljano popolnoma brezuspešna. Stanovanja so prazna, ulice in trgi zapuščeni, kamor se obrnemo, ne srečamo drugačega kot delavce in obrtnike, kojim skrb in tuga odseva iz bledih lic. Uradniki, oskrbujoči svoj neprestani posel v več ali manj nevarnih sobah, hite po uradnih urah na prosti, varni svet. Mej ozidjem in mej hišami s tramovi vse navskriž podprtimi pa čepi, pohaja in — čaka trgovec in rokodelec na odjemalca in naročnika! Prebil je dolgo dobo štiri-

najstih dni. Če se tudi prišteva mej male obrtnike; četudi večina živi takorekoč „iz rok do ust“, ni se še ponižal, da bi prosil podpore! Upal je prebiti prve tedne z lastnim imetkom, nadej se, da se razmere po prvem strahu prevržejo na boljše. A sedaj gine ta up dan za dnem. Poškodovana poslopja so, kakor se to čedalje huje kaže, tako razdejana, da ni upanja pobeglim stanovnikom, povrniti se v kratkem času v Ljubljano. Delo in trgovina pojema in s tem tudi dobodki neštevilnih delavnih, a nepremožnih rodbin. Stavbinsko delo se pa doslej še nikakor ni moglo toliko razviti, da bi dajalo vsaj nekoliko nadomestila za odiše stanovalce. Mnogim rokodelcem pa je tudi onemogočeno vsako delovanje. Jednemu je pokvarjena prodajalnica, drugemu delavnica in mnogo — mnogo jih je, ki nimajo niti stanovanja, v katerem bi mogoče bilo delati.

Le površne poizvedbe prepričale so me o hudi stiski mnogih krojačev, čevljarjev, slikarjev, strugarjev in pozlatarjev, šivilj in modistinj, tapetnikov, pohišnih mizarjev, fotografov, kotlarjev, kleparjev, krznarjev in družih, ki do sedaj tudi kot stavbeni pomočni rokodelci še nimajo opravila. Vprašanje nastane, kaj bo z njimi? Kaj bo posebno z istimi, ki imajo obilno družino, otrok, kajim primankuje kruha! Kako jim je pomoči? Ko sem površno pregledoval zapiske nekaterih obrtnih društev, osupnilo me je število istih, ki doslej še nikake podpore iskali niso, če tudi so mi izrazili obupno svoje stanje. Te vrste obrtovalc i, ki so včinoma reditelji rodbin, so pomoči najbolj potrebeni, a z javnimi milodari jim ne moremo pomoci, dokler jih skrajna beda ne prisili, oglasti se za milodar!

Ali hočemo čakati do istega časa? Kedor ima srce za delavno in ubožno rodbino, poreče, da ne! Pomagati jim treba v drugačni obliki, vsaj za dobo jednega meseca. Vpoštovati nam je pri tem, da ima marsikdo izmej imenovanih vrst obrtnikov še tu in tam pri naročnikih iztirjati kak prisluzek. A tudi ta vir mu je za sedaj vsahnil, kajti tudi mnogi njihovi dolžniki trpe pod isto šibo — in kdo ve, kje so! Mnogi imajo poleg vse bede še nujna plačilne in kupčijske obvezne. Manjka jim denarja za izpla-

čevanja pomočnikov; toda o tem pozneje. Za najnujnejšo pomoč pa si usojam opozarjati na naslednji način podpore, ter prositi merodajne faktorje, da ta nasvet blagovoljno vvažujejo.

Večina zgorej navedenih vrst rokodelcev potrebuje sredstev za preživenje svojih rodbin vsa j za jeden mesec. Posodi naj se jim brezobrestno do konca t. l. toliko svoto, ki jim osigura tako preživenje. To posojilo se lehko pozneje, če se nabere dovelj novcev, spremeni v darilo, in pri eventualni poznejši razdelitvi vračuni.

Kedor bi želel tacega posojila, obrazložiti bi moral svoj položaj pismeno ali ustno pri dotedi posojilni komisiji in ta bi se o istini osvedočila lehko po zadrukah in po magistratu. Ker je pomoči potrebnih jako veliko število, zadostovati bi morala v ta namen posojila od 30—50 gld. za rodbino z otroci. Nadaljnje podrobščine eventualno tudi drugačen način pomoči pa naj ukrenejo v to po klicani faktorji prej ko moč!

M. Kun c.

Državni zbor.

Na Dunaju, 27. aprila.

Današnja seja poslanske zbornice je bila jako viharna. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o nujnosti Sokolovega predloga, naj se razveljavijo šolski ukazi češkega namestnika.

Prvi je govoril posl. dr. Herold, ki je povdral, da bi se parlament moral izreči za nujnost, če je res tako velik prijatelj šole, kakor se ponaša. Rekel je, da se pod plaščem narodne in verske tolerancije skriva nečuven napad. Ukazi se bavijo z gojenjem lojalnosti in patriotizma. Najhujše vladne odredbe se vedno zavijajo v lojalnost, tako da je lojalnost, ki bi morala biti vzvišena nad strankarske boje, postala pri nas podobna javni ženski. Kdor vedno lojalnost povdarja, je hinavec, profanacija krone pa je, če se jo vedno predstavlja kot višek javne avtoritete. Kaj si mora šest, sedem ali osemleten deček predstavljati kot avstrijski patriotizem, če se mu ta utepa z najostrejšimi kaznimi. Dobro avstrijsko misli menda tisti, ki služi vsaki vladi, bodi fevdalna ali liberalna, konservativna ali reakcijonarna in taki ljudje se zovejo stebri države. Da se tako avstrijsko mišlenje stavljaj v isto vrsto z

Listek.

Kje si tí, država?

Kaplje, kaplje! — Kje si tí, država, Avstrija? — Slovenec, sin ti zvesti, Naj ne bo, če si mu mati prava, Kakor kamen zapuščen na cesti.

Razdejano vse in pokoučano! Kamor se ozrè, zgolj razvalina; Da sezida novo si Ljubljano, Ti pomoči moreš mu edina.

Hiti, hiti! gleda te Evropa, Če obilo daješ, ne stiskaje; Sinom mati naj ne bode skopa, Košček kruha se beraču daje!

Skop ni bil Slovén, ko v stiski hudi Krí je zate treba bilo dati; V stiski zdaj je on, dolžnost tí tudi Svojo stóri, kaži, da si mati!

Jos. Stritar.

Izvrstno staro mesto in njegova izborna starost.

Angleški spisal K. Dikens. — Poslovenil L. (Dalje.)

„Zdi se mi, da sem Vas včeraj videl,“ pravi Goodchild.

„Tega ne vem gotovo,“ odvrne staro mož.

„Jaz sodim, da ste Vi mene videli?“

„Da li sem Vas videl? — O dá, Vas sem videl, ali vidim jih mnogo, ki mene nikdar ne vidijo.“

Bil je to hladen, počasen, mračen in prepaden starec, počasi govoreč. Ni ganil s trepalnicami, kakor bi bile priklopjene na čelo. Njegovi očesi, dva žareča ogla, strmeli sta nepremično v jedno smer, kakor bi bili trdno zavrtana vez pod čelom.

Goodchilda strese mraz in obide zôna, ali hrabri se zopet ter pravi izgovarja se: „Nekdo je stopil baš na moj grob.“

„Ne, tam ni nikogar zdaj,“ odgovori starec. Goodchild se ozre na Idla, kojega je pokrival gost oblak dima.

„Nikogar tam?“ nadaljuje Goodchild.

) Poslovica.

„Ne, nikogar ni tam, zagotavljam Vas,“ odgovori hladno starec.

Pri teh besedah stopi v sobo, zapre duri ter sede. Ali vsede se ne kakor drugi ljudje, ampak ne sklonivši tilnika niti upognivši hrbta se trdo spusti na stol.

„Moj prijatelj, gospod Idle,“ povzame Goodchild, ker starec molči, in bi Goodchild imel rad še tretjega v razgovoru.

„Jaz sem gospoda Idla najpokorneji sluga,“ odgovori starec, ne obrnivši pogleda proti njemu.

„Ako ste v tem mestu domá,“ povzame Goodchild —

„Dá —“

„Lahko preženete nama nek dvom. Se-li obešajo obsojenci na gradu?“

„Mislim dá.“

„Ali je njih obraz obrnjen proti zidu?“

„Vaš obraz je obrnjen proti zidu,“ odgovori starec. „Ako Vas bodo obesili, videli boste kamenje siloma širiti se in krčiti in ravno tako se širi in krči v Vaših prsih. Potem vidite zablisniti se ogenj, začujete potres, grad zleti v zrak, Vi pa strmoljate v prepad.

Bil je star mož, navadnih potez, nos je bil

zvestobo vladarju, kakor se je zgodilo v namestnikovih ukazih, to je profanacija. Razumen človek ne bo navajal otrok na to, da si delajo sodbe o sedanjem zgodovini še živečih mož in smešno je, naj otroci presojo delovanje nadvojvode Albrehta. Dosej ni imela cesarska pesem oficijsnega značaja. Nezakonito pa je, da je pri prošnjah profesorjev za doklade navesti, kako je z dotednega prisilca lojalnostjo. Govornik je potem pojasnjeval, kake preiskave so se vrstile po čeških šolah in dokazoval, da se je postopalo skrajno samovoljno in nezakonito. Namestnik je s svojimi ukazi dosegel le to, da je češki narod državi še bolj odtujil.

Naučni minister dr. vitez Madeyski je ob viharnem in odločnem ugovaranju trdil, da češko mladino razjeda fanatizem najhujše vrste in pristavlja, da konkretnih slučajev neče navajati. Vsled burnega zahtevanja mladočeskih poslancev je reklo: „V neki šoli se je cesarjeva podoba sramotila, avstrijska himna se je iztrgala iz pesmaric, zamazala in pačila; dijaki so se dogovarjali, da ne bodo več peli avstrijske himne in iz strahu pred to dijaško demonstracijo se je ukazalo peti koral sv. Vlaha. Šolskih nalog vsebina je bila veleizdajska“.

Posl. grof Hohenwart je v imeni koaliranih strank izjavil, da bodo te glasovale zoper nujnost.

Posl. dr. Herold je povdral, da to, kar je minister navajal, ni resnično, ker on kot član dež. šolskega sveta o tem nič ne ve. Na Češkem se iz vsake malenkosti naredi velikanska, državi nevarna aféra. Sicer pa je le obžalovati, če se otrokom dajejo naloge, s katerimi se jih provocira izražati veleizdajske misli. Cesarsko pesem je izmej tisoč in tisoč dijakov iztrgalo iz pesmaric le 34 dijakov, kar je gotovo malenkostno število. Ali se kaj takega ne primeri tudi v Gališki?

Pri glasovanju se je nujnost Sokolovega predloga odklonila, na kar je posl. Pernerstorfer vzkliknil: Slava ministerskemu predsedniku grofu Thunu.

Zbornica je potem nadaljevala razpravo o davčni reformi.

Govorili so finančni minister Plener in posl. Siegmund, Dipauli, dr. Gross, baron Morsej, ter poročevalca dr. Steinwender in Abrahamicz.

Ko so se prečitale še nekatere interpelacije, se je seja sklenila.

Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Katastrofa

Nov sunek.

Po daljšem presledku se je včeraj popolodne okolo pete ure primeril nov sunek. Bil je precej močan. Škode ni sicer napravil nikake, pač pa zbelal zopet ljudij, ki so se bili zadnje dni nekoliko pomirili.

Darila.

Dunajski pomočni komité nam javlja: „Darov za Ljubljano in okolico se je do danes oplodne vplačalo neposredno pri pomožnem komitéju 18.264 gld. 30 kr., pri avstr. ekomptni družbi za komité 14.122 gld., skupaj 32.386 gld. 30 kr. Pri „Neue Freie Presse“ se je sprejelo po poslednjem izkazu 11.673 gld. 38 kr., kartela producentov že-

kakor siloma zavit navzgor na jedni strani. Goodchild postane tesno, noč se mu zdi vroča, ne hladna.

„Grozen popis,“ pripomni.

„Grozen občutek,“ odgovori suhoporno starec.

Zopet se ozre Goodchild na svojega prijatelja, Tomaž pa je ležal na hrbtnu, obraz nepremično obrnjen proti staremu možu. Zdaj se je Goodchildu zazdelo da vidi švigniti dva ognjena žarka iz starčevih očij ter usesati se v njegove tako, da je sedaj moral ob njih starcu neprestano gledati v oči.

„Moram Vam pripovedovati,“ prične starec stekleno gledajoč kakor duhovi. „Vi ne veste, kje se je dogodilo. Tam.“

Goodchild pa ni vedel, kam je starec pokazal. Videl je samo, kako je potaknil prst v ognjeni žarek in kako je ta naglo zažarel.

„Veste Vi, ona je bila nevesta.“

„Vem, da se še danes dobi svatovskega kolaca,“ govori Goodchild jecljaje.

„Bila je nevesta,“ nadaljuje oni; „nežna, plava, modrookaa deklica; ni imela niti lastne volje niti lastnega čustvovanja; bila je podložen, nezmožen nič, ne kot njena mati. Ne, ne, v njej je prevladal značaj njenega očeta.“

leza 5000 gld., vsega skupaj 49.059 gld. 68 kr. Ker so tudi nekateri drugi dunajski listi že nabrali precejšnje zneske, je razvidno, da se je do danes na Dunaju nabralo nad 50.000 gld. — Darovali so nadalje in izročili pomočnemu komitéju na Dunaju: Bodencreditanstalt 5000 gld., Creditanstalt 5000 gld.; bančna firma Thorsch 1000 gld., zavarovalnica „Anker“ 500 gld., firma Dutschka 500 gld., Regenhart in Raymann 400 gld., vrh tega pa je došlo še mnogo darov po 300, 200 in 100 gld. — Deželni odbor bukovinški je daroval 500 gld. — „Osservatore Triestino“ je izkazal I. zbirko milodarov za Ljubljancane v znesku 15.77 gld. 34 kr. (mej temi avstrijski Lloyd 500 gld., Assicurazioni generali 500 gld., uradniki, delovodje in delavci Lloydovega arsenala 336 gld. 34 kr., firma Dom. Deseppi 200 gld.“ itd.).

Po deželnem poslancu Ivanu Hribarju dopolali so: Stolni kapitelj v Djakovem 100 gld. — Upravnštvo „Obzora“ v Zagrebu 218 gld. 20 kr. — Dr. Katholicky, primarij v Brnu 10 gld. — Dr. Josip Scheiner, odvetnik v Pragi 800 gld. kot čisti donesek koncerta, kateri je kapela praškega „Sokola“ priredila v „Narodnem domu“ v Kralj. Vinogradih in sicer: 600 gld. za Slovence in 200 gld. za Čehe ljubljanske. — „Slavjansko blagovno vriteljno obščestvo“ v Petrogradu prvi donesek 389 gld. 60 kr.

Uredništvu našega lista so poslali: Brivski pomočniki v Ljubljani so za ljubljanske siromake složili 10 gld., da s tem nadomestijo škodo, ker je jeden brivski mojster vzel nepotrebno podporo 5 gld. — Gosp. Janko Fras p. c. kr. voj duhovnik v Radgoni 5 gld. — G. Marija Grabrijan v Vipavi 1 gld. — Skupaj 16 gld.

Državni poslanec dr. Ferjančič odpotuje na prošnjo dunajskoga pomočnega odbora v Ljubljano in okolico, da odboru poroča iz lastnega videza o razmerah.

Komisijsko pregledovanje poslopij.

Kakor se nam nadalje poroča treba bode podreti odnosno temeljito prezidati sledeča poslopja: Kunauerjevo hišo v Dolgih ulicah št. 5 (prvo nadstropje, eventuelno celo hišo); hišo dedičev Palusa na sv. Jakoba trgu št. 11 (srednji trakt in trakt na vodo); graške vzajemne zavarovalnice hišo na Dunajski cesti št. 13 (tri stolpe); Karola Tauzbarja hišo in delavnico na Marije Terezije cesti št. 4; dr. Stareta hišo na Marije Terezije cesti št. 5 (prvo nadstropje vzhodnega trakta); Antonije Tomšičeve hišo na sv. Petra cesti št. 15; Andreja Vesela hišo v Kolodvorskih ulicah št. 6; Uršle Stupica hišo v Kolodvorskih ulicah št. 8 (prizidek na dvorišču); Ivane Šusteršič hišo na Sv. Petra cesti št. 19 (poslopje na dvorišču); prvo in drugo nadstropje trakta na vodo Bauerjeve hiše na sv. Petra cesti št. 24; v jako slabem stanju nahajajo se nadalje hiše: le-karnarja Mayrja na sv. Petra cesti št. 4, Karoline Treo na Sv. Petra cesti št. 25, Kristine Schinzel v Prečnih ulicah št. 2. in Alojzija Steinmetza na sv. Petra cesti št. 6. Močno je trpela tudi cerkev sv. Krištofa, kjer bode treba temeljiti poprav. Da se pregledovanje poslopj pospeši, naprosil je občinski svet vlado, naj pošlje še nekoliko inženjerjev.

Po očetovi smrti si je mati brez truda prisvojila vse njeno imetje. Obnovila je staro znanje, katero je bilo mej njim in njo. Zavrgla ga je bila pred starim, plavolasim in modrookim možem radi denarja. On je to lahko prezrl zaradi novcev in hotel je imeti odškodnino v gotovini.

Zato se je zopet bližal njeni materi zatrjevale ji ljubezen in izkazuje ji razne postrežljivosti ter se podvrgel njenim muham. Mučila ga je na vse načine, kolikor jih je znala ali mogla izmisli. On je vse pretrpel; kolikor več pa je prenašal, toliko več odškodnine je hotel imeti v denarji in je bil trdno odločen, dobiti jo.

Ali glej, ona ga je prevarala pred odškodovanjem. V svoji razsrenosti je nekoč obnivovala in odrvenela ter se ni več vzbudila. Prijela se je nagloma za glavo, kriknila, ležala več ur nepremično ter umrla. Prejel pa on ni še nikake odškodnine od nje v denarji. Pogubo nanjo! Niti vinjar!

Sovražil jo je ves čas in hrepnel po trenotku, ko bi ji mogel povrniti vse. Ponaredil je zdaj njen podpis pod oporočko, v kateri je vse imetje volila svoji desetletni hčerki in njega odločila varuhom. Položivši jo njej pod glavo nagnе se nad gluho uho ter šepeče: „Sklenil sem pred mnogo časa: odško-

Cenitev škode.

Jedna najnujnejših zadev, katero je treba kolikor mogoče pospešiti, je cenitev po potresu prvočene škode. Na temelju rezultata uradne cenitve dovolila bodo še le vlada svojo pomoč. Hišni posestniki kateri sami nimajo sredstev za popravo svojih poslopij, težko čakajo pomoči, ker jim sedaj vsak novi sunek nareja na zrahlanem sidovji novo škodo ter poslopja v sedanjem stanju posebno vsled dežja silno trpe. Permanentni odsek občinskega sveta sklenil je v zadnji svoji seji, odpolati na Dunaj zaupnega moža ter se tam s kakim avtoriziranim velikim podjetnikom dogovoriti, da svojo pisarno s potrebnimi tehničnimi močmi premesti v Ljubljano in da čim prej začne škodo ceniti. Da li bodo treba pri cenitvi tudi vladnih organov, o tem treba se je še sporazumeti s c. kr. deželno vlado.

Zgradba barak

hitro napreduje. Danes bodo dodelana ogromna baraka ob Kolizejski cesti (v Tivoli), v kateri bodo prostora za več sto oseb; tudi ob drevoredu proti Šiški stale bodo velike barake. Zasebniki, katerim sredstva to dopuščajo, si gradijo lastne barake. V zadnji seji permanentnega odseka dovolila se je nadalje zgradba barak: krojaču Bizjaku v „Zvezdi“, izdelovatelju krst Franu Zakotniku na trati za novo vojašnico, trgovcu Ječmineku na Sv. Petra nasipu, Mariji Drašler in Antoniju Dekval na Mirji. Za takojšnjo tvrdko J. C. Mayer gradijo se tri jednodostropne lične prodajalnice v Gradcu ter se bodo v nekaterih dneh postavile na Kongresnem trgu. Vse tri bodo s plinom razsvetljene ter so se že danes začele polagati cevi za plin.

Navodilo za popravo hiš.

Komisijelno pregledovanje poškodovanih hiš se vztrajno vrši. Uradni zapisniki o poškodovanji posameznih poslopij ter o nujno potrebnih popravah dostavljajo se potom magistrata sproti hišnim gospodarjem, a magistratni stavbinski urad paziti ima na to, da se predpisane poprave tudi v resnici izvrši. Dotični zapisnik velja ob jednem za stavbinsko dovoljenje.

Ljudska kuhična

je na račun kranjske hranilnice brezplačno razdelila dne 26. aprila 2634 porcij, dne 27. aprila pa 2282 porcij juhe, mesa, prikuhe in kruha.

Vojške mesne konserve.

Da se postreže manj imovitim prebivalcem ljubljanskim s tečno mesno hrano, je mestni magistrat naprosil vojaško oblast, da mu prepusti večji kvantum mesnih konserve. Vojška oblast je ustregla tej želji ter prepustila magistratu več zabojev teh konserv po jako nizki ceni 12 krajc. za škatljico 2 porcij, kolikor namreč stanejo njo samo. Dobivajo se te konserve po omenjeni ceni pri mestnem magistratu. Pripravi se prav tečno jedilo iz teh konserv, katere je treba samo prevreti, da se morejo zavžiti.

Zahvala železničnim upravam.

Z ozirom na naše poročilo iz občinskega sveta ljubljanskega, da sta upravi državnih železnic in južne železnice dovolile znatno znižan tarif za do-

Dalje v prilogi.

dovati me moraš, živa ali mrtva, odškodovati z denarjem.

(Dalje prih.)

Popravek in dostavek.

V mojem podlistku (štev. 95) je krivo stavljeno dublina nam. duplina. Höble se namreč imenuje duplina; nekoji pišejo tudi dupljina (Wolf). — Naj se pristavim tri izraze, kateri se dandanes pogostoma čujejo, pa natanko ne razločujejo. Erdsenkung je usád, ker se zemljišče uséda. Erdrutschung je plaz, ne usád. To se umeje samo, če se sneg zavalí z goráli z gorskih obrónkov — obrónek je abhang (Wolf) —, tedaj gredó snežni ali sneženi plazoví. Abrutschung je plaz in mel (izgovarjajo mén). Na domu sem slišal za mlada: „Mel je prepeljal (zavlekel) njivo.“ Vendar pak je mej plazom in melom razlikovati: plaz prepeljuje debela in široka zemljišča, mel pa samo ruši, in to prst, grušč, pesek, mehko pečevje (n. pr. lápor). V Podrsedi je po pravem bil plaz, kateremu so tudi menj natanko rekali mel. Qui bene distinguit, melius loquitur.

Na Dunaju, 27. aprila 1895.

Dr. Janko Pajk.

važanje stavbinskega lesa v Ljubljano, naprošeni smo še omeniti, da je občinski svet izrekel zahvalo omenjenima železniškima upravama.

Pred potresom varne zgradbe.

Društvo avstrijskih inženjerjev in arhitektov je z ozirom na ljubljansko katastrofo sklenilo, naj se sestavi posebna komisija, ki bo preiskala, kake vrste škodo je potres provzročil in naj se razpiše konkurenčja za načrite, kako zidati javna in privatna poslopja, da bodo varna pred potresom.

Nasvet.

Grožna nesreča, ki je zadela Ljubljano in okolico, vzbudila je povsod akcijo v pomoč. Iz vseh krajev naše države dohajajo milodari. Človekoljubje pa in sočutje ne omejuje se samo na jedno državo. Da bi tudi drugod dobro poznali velikost nesreče, gotovo bi tudi od drugod dohajala pomoč. Spomnите se le na ogromne svote, ki jih je prejel Zagreb po potresu iz Pariza. Naši risarji napravili bi slike iz porušenega mesta, naši učenjaki preskrbeli primeren tekst, oboje pošle naj se v najznamenitejše ilustrovane lis'e nemške, laške, francoske, angleške, ruske... s prošnjo za prejem podpor. Vsak list nabere lehkoh par tisoč goldinarjev. Srčno želimo, da bi se izvedlo to v korist ponesrečencem.

Hrvatje za Ljubljano:

Naš rojak gosp. Anton Gnezda, trgovec v Zagrebu je nabral mej tamošnjimi prebivalci znatno vsoto 1120 gld. 35 novč., katero je osobno izročil županu ljubljanskemu. Ravnateljstvo „Prve hrvatske štedionice“ je votiralo 1000 gld., ravnateljstvo hrvatske komercijalne banke 300 gld., hrvatska kreditna banka 120 kron, Zagrebški parni mlin je odposjal 10 vreč moke, da se razdele mej siromake ljubljanske. — G. E. Priester je podaril 100 kron. Rodoljubni meščani v Samoboru so nabrali 200 gld.

Meščanska Beseda v Pragi

priredi na korist ponesrečencem v Ljubljani v teknu prihodnjega tedna veliko akademijo, v kateri bodo sodelovali vsi bivši in še sedaj angaževani češki člani slovenskega gledališča. Mej drugimi bo gosp. Iman Deklamoval Stritarjevo pesem „Slovenska Lizbona“ in Gregorčičeve „Sam“.

Zlato dunajsko sreč.

Član dunajskega pomočnega komiteja poroča o naslednji epizodi, ki se je primerila dne 27. aprila popoldne v lokalnu komitéjemu: Vknjižili so ravnokar nekaj tisočakov in stotakov in bili vsled tega vzlic temu, da so se ljudje gnetli v malem lokalnu, kako dobro razpoloženi, ko se prikaže pri vratih mala skupina: gospa, iz malomeščanskih krogov in nje 7 ali 8 let stari sinček. Na obrazu se jima je videlo veselje. Mati je silila sinčka, držega srebrn goldinar v rokah naprej, sinček pa se ni prav upal. „Kaj izvolute?“ — „Nekaj malega bi rada oddala za Ljubljano...“ odgovori mati in sili sinčka zopet naprej. Deček položi goldinar na mizo. „Pod katerim imenom naj se zabeleži prispevek?“ — „O, to je vse jedno, ta malenkost...“ „V knjigo moramo kaj vpisati!“ | „Ne, ni treba...“ Mati in sinček hočeta zopet oditi. „Zapišimo: Majhen Dunajčan...“ svetuje jeden navzočnik. Tako se je tudi zgodilo. Dobroščena žena niti počakati ni hotela, da dobi potrdilo, ker je bila že oddala svoj prispevek, vedoč, da se obrne Ljubljani v prid. Potrdilo se jej je moralno uprav vsliti. Blagajničarji so se prav toplo zahvalili in mati in sin sta zadovoljna zapustila lokal. Zlato dunajsko sreč ni bajka iz davnih časov, ampak živi in je dovrečeno za gorje in žalost drugih ljudij.

Milodari

naj se z ozirom na sklepe, storjene v zadnji seji obč. sveta ljubljanskega in z ozirom na to, da je kolikor moči osredotočiti pomočno akcijo, pošljajo ako možno naravnost mestnemu magistratu, kateri jih potem objavlja v listih. Mestni magistrat pozna najbolje tiste, ki so pomoči nujno potrebeni in je torej najbolj vsposoben prav in koristno obrniti milodare ljudoljubnih darovalcev.

Potres in Škocljanske Jame.

Kakor so dognala natančna preiskavanja, se v podzemskih jamah pri Škocjanu vsled potresa ni prigodila niti najmanjša spremembra. Pač pa se je pri postajici Rodik mej Hrpeljami in Divačo pokazala zanimiva prikazen. Na polju blizu čuvajske hišice se je udrla zembla in je videti vodnjaku podobno jamo, ki je več metrov globoka. Bržkone je bila tu nekdaj jama, katero so pozneje zasuli, vendar se to dozdaj ni moglo dognati; nekateri ljudje, ki

so bili zaslišani, se ne spominjajo na tako jamo. „Trie ster Zgt.“, kateri smo povzeli to vest, pravi, da je ta slučaj na vsak način zanimiv in vreden, da se nadalje poizveduje o njem, kar se bode tudi zgodilo.

Šmartno pod Šmartno goro. Mej kraje po potresu najhuje prizadete, šteti je gotovo tudi našo občino. Revščina je bila tu že prej doma, sedaj pa je Šmartno kar naravnost — beračija! Potres se je ponavljal ob istem času, kakor v sosednjih krajih in je v prvi noč uničil večinoma vsa zidana poslopja. Popolnoma porušena je šola, oboki so udrti, zidovje razmakeno in prešetano. Poslopje se bode moralo popolnoma z novega zidati. Zvonik farne cerkve je tako porušen, da je le čudež, da še v zraku visi. Predlanskim novo popravljenou župnišču trpelo je tudi mnogo škode. Srednjegamska podružnična cerkvica morala se bode podreti in ostali dve podružnici zahtevala bodeta pa v popravo prav izdatnih stroškov. Dve hiši sta se podrli popolnoma, nekaterih pa še čaka jednakata osoda. Ni je hiša, ki bi bila neprizadeta. Najhuje je trpelo Šmartno in Dolnje Gameline, in v poslednji vasi podsulo je v Žagarjevi hiši šesterot otrok, od katerih pa je le 12letna Angela ostala pri priči mrtva, ostali pa so jo le z malimi udarci srečno odnesli. Uradno cenjene škode je pri cerkvi in šoli 26.000 gld., pri župnišču 800 gld., pri privatnih poslopijih pa 83.000 gld. Pri nas kar nikakor misliti ni, da bi se popravile cerkve in šola, ako ne pride kar največja podpora. Merodajni krogi naj blagovole to blagohotno uvaževati.

Idrija. Poročali ste že, da je bila Idrija zada od potresa sicer močno, vendar brez večje škode, katero bodo mogli zasebniki večinoma sami poravnati. Zato smo se čudili, ko smo čitali v nekem listu, da je pri nas jedna hiša zrušena, 2 do 3 pa da so neporabne. Izvedeli smo iz najverodostojnejšega vira, da potres tega ni storil, čemu torej begati ljudstvo, ali morda celo s kakim postranskim namenom? Sočutje do uboge Ljubljane se je začelo spominjati tudi pri nas v dejanju. Občina jej je dovolila 500 gld podpore, vsa društva so se pa zjednila, da priredi gledališko predstavo in velik koncert v korist Ljubljani, da nekaj olajšajo njen nesrečo, seveda le malo, ker so Idrijski prebivalci večinoma zelo ubožni. Tudi v cerkvi se bode pobralo in istotako utegne dati kaj malega v ta namen naša mlada hranilnica in posojilnica. Tako se na dejamo, da se z združenimi močmi kmalu obnovi središče našega naroda.

V Ljubljani, 29. aprila.

Volitve v Istri. V Podgradu je bila volitev volilnih mož dne 22. t. m. Pri sestavljanju volilnih seznamov so bili izpustili 52 slovenskih volilcev. Reklamacije Slovencev so se odklonile. Nekega Laha so zasačili, ko je volilcem ponujal za glas 10 gld. Oddalo se je vkupe 187 slovenskih in 124 nasprotnih glasov. Volilna komisija, ki je precej pristransko postopala, je zavrgla 41 slovenskih glasov. Vzlic temu so voljeni Slovenci. Duhoščina je prišla polnoštevilno na volišče. Po končani volitvi bilo je veliko veselje in slišali so se živio-klici Jenku, Spinčiu in Mandiću in razlegalo se je slovensko petje. Nasprotniki so pa jako poparjeni odšli z volišča.

Volilna reforma. Pododsek za volilno reformo imel je zadnje dni nekaj sej. Vlada mu je zopet predložila nekaj statističnega gradiva in tako imo zopet za nekaj sej dela. Kaj se je sedaj vse že sklenilo, je tajnost, najbrž ničesar. Le to se zagotovo poroča, da pododsek do 1. dne maja ne reši svoje naloge, da so vse tiste govorice bile izmišljene. Mi jih tako nismo verjeli, ker naglost ni navadna pri gospodi, ki sedi v pododseku. Jutri voli odsek za volilno reformo v pododsek jednega člena namesto izstopivšega Dipaulija. Govori se, da so konservativci se premislili in se zjednili, da se v pododsek voli poslanec Hagenhofer. Čudili se bi mi temu ne, kajti več konservativnih listov se še vedno trdno drži nemških liberalcev. Posebno graški „Volksblatt“ se ne more prepričati, da bi se dalo vladati brez koalicije in kaže nekak strah pred krščanskimi socijalisti. Da se jedinstvo ohrani, sodelovali bodo dalje pri volilni reformi in baron Dipauli utegne naposled še prav osamljen ostati.

Ministerska kriza. Zopet se širijo novice o bližajoči ministerski krizi. Sedanje ministerstvo ima še zaupanje zbornice, a je v notranjem bolno.

Podobno je Auerspergovemu ministerstvu, ki se je tudi zrušilo brez kakega posebnega udarca v parlamentu. Visok ministerski uradnik se je izjavil, da se utegne ministerstvo mej letošnjimi parlamentarnimi počitnicam zrušiti samo po sebi. Kaj da pride potem, se pa ni izjavil. Tudi mej parlamentarnimi strankami vladajo čudne razmere. Povsod se kaže nekak razpad in nezaupanje in nikjer ni več pravega veselja za delo. Ko bi res do ministarske krize prišlo, pa ostane večina sedanjih ministrov, kakor je bilo ostala pod Taaffejevim ministerstvom. Posebno je verojetno, da ostane sedanji finančni minister Plener. Tudi ni gotovo, da bi se z vlogo razrušila tudi koalicija, temveč bi se le zgodilo, kakor se je izrazil pl. Plener, da se koalicija k večjemu nekako preosnuje. Vse to so pač le ugibanja, kajti le redkokdaj se pripeti, da bi mej parlamentarnimi počitnicami prišlo do ministarske krize.

Govori državnih poslancev. Praško nadščišče je razveljavilo konfiskacijo „Narodnih Listov“ zaradi odobravanja nekaterih govorov državnih poslancev. Nadsodišče pa v dotednih govorih ni našlo nič kaznivega. V utemeljevanju svoje razsodbe pa nadsodišče pravi, da ima pravico pretresovati poslanske govore, če je kaj kaznivega v njih, samo poslancev ne more preganjati. Nadsodišče se je postavilo popolnoma na vladno stališče. V tej zadevi je poslanec Pacak bil v državnem zboru stavlju nujni predlog, a stvar je obležala nekje v odseku. Želeti bi bilo vsakako, da se stvar uravna, ker se tiče imunitete poslancev. Veljave parlamentarizma gotovo ne povzdiguje to, če sme vsak govor v državnem zboru postati predmet sodnemu pretresovanju in se tako dejanje tega ali onega poslanca proglaši kar za prestopek ali pa celo hudodelstvo. Splošno se opazuje, da si v Avstriji parlament ne zna prav varovati svoje veljave.

Občinske volitve v Lincu. Tretji razred so v Lincu pri občinskih volitvah popolnoma zgubili liberalci. Zmagali pa niso konservativci, temveč voljeni so nemški nacionalci. To je posledica tega, da konservativci in krščanski socialisti niso jedini. Po mestih konservativci nimajo upati dosti uspehov. Da niso konservativci delali ovir krščanskim socialistom, bi bilo na brž mogoče v tretjem razredu zmagati s krščanskosocijalnimi kandidati. V drugem razredu so pa liberalci obdržali vse doseganje sedeže. Tudi v tem razredu bi se bilo dalo kaj storiti, da se je osnovala krščanskosocijalna stranka. Konservativni listi se izgovarjajo, da konservativna stranka ni dosti agitovala. Tega pa najbrž le zaradi tega ni storila, ker je hitro spoznala, da zanjo v Lincu niso prava tla. Razmere v mestih so vse drugačne, kakor na deželi, kjer je odločilen upliv duhoščine. Meščani pa hočejo imeti ljudi, kateri se pred vsem zanimajo za obrtna vprašanja, in te razmere krščanski socialisti dobro poznajo.

Predloga proti prekucuhom. Mej liberalci v Nemčiji se je začelo veliko gibanje proti predlogu proti prekucuhom. Narodni liberalci bi bili pač glasovali za predlogo, ki bi bila zadela le socijaliste in protisemite, a za predlogo, kakor jo je predelal odsek po nasvetih katoliškega centra, pa ne bodo glasovali za nobeno ceno. Vlada je pa zadnji čas se menda spriznala s predlogo katoliškega centra, videč, da s svojo predlogo ne prodere. Berolinski mestni zbor je te dni sklenil peticijo na državni zbor, da naj predlogo v premenjeni obliki odkloni. Nadvojvoda braniborske pokrajine, je pa takoj nazzanil nadžupanu, da je mestni zbor prestolil svoj delokrog in zahteval od njega, da ustavi dotedni sklep. Načelnik mestnega zbora je pa vzliz temu in če tudi se je zapretilo z globo 300 gld., prošnjo odposlal državnemu zboru. Sedaj se ne ve, kaj bodo vlada storila, bode li razpustila mestni zbor. Pomagala si z razpustom pa ne bi veliko, kajti konservativca v Berolinu ne spravi nobenega v zbor. Pričakovati je pa, da državni zbor predlogo odkloni, ker katoliški centrum in pa protestantski konservativci nikakor v tej stvari niso jedini.

Dopisi.

Iz Pazina: 27. aprila. (Volilno gibanje.) Volitve volilnih mož v pazinskem političnem okraju so se izvršile prav povoljno za hrvatsko stranko. Dočim sta bila naša deželna poslanca pri zadnjih deželnozbornih volitvah izvoljena z 38 proti 29 glasom, dobila bodoča kandidata hrvatske stranke pri letošnjih volitvah 52 glasov a nasprotna stranka

razpolaga samo s kakimi 16 glasovi. Občini Boljun v pazinsku sodnemu okraju in pa Plomin v labinskem sodnemu okraju vstopila sta letos za prvikrat v kolo dičnih naših občin Pazin, Tonjan in Žminj, v katerih prvih dveh so bili naši volilni možje jednoglasno, v tretji pa z 174 proti 17 glasovom izvoljeni. Kak romovšč in šunder z italijanstvom tega okraja še pred malo meseci in zdaj se italijanska stranka niti ne upa na volišče, odkar jo je zapustil c. kr. okrajni glavar Schwarz. Najpristnejši dokaz pač, kdo da izdržuje v Istri italijanstvo! Pri tej priliki naj Vam opomnim, da je prišla naša vrla duhovščina polnoštivalno na volišče, ravnaje se po škofovih okrožnici, ki je bila v vsakem oziru pravi „nebodigatereba“. Gledate volitve poslanca za mestno skupino Pazin, Plomin in Labin ne morem Vam poročati nič gotovega. Ako bi pri nas uradniki ne bili tako hudi Lahoni, kakeršni so v istini in bi se volitve vsaj vzdržali, potem bi se smelo skoro z gotovostjo računati na zmago, tako pa bode vse odvisno od slučaja. Ako bi Vam hotel poročati o splošnem izidu istrskih deželoborskih volitev, potem bi menda najbolj uganil, ako bi Vam rekel, da bode ostalo vse pri starem. Resničnost te trditve, ki se bode, žal, v kratkem času dokazala, ni za nas Slovane vesela ter bode napolnila marsikatero rodoljubno srce ki je od razpusta istrskega deželnega zborna marsikaj pričakovano, z grenkimi občutki ali ne pomaga nič — tako je pri nas in hvala Bogu, da je še tako. Vendar pa bi ne bilo prav trditi, da ni s temi volitvami narodna stvar pridobila ničesar, kajti smelo lehko trdim, da bi bila kolikor poreški toliko i puljski politični okraj pridobljena za našo stvar, ako bi volilne komisije zakonito postopale in ako bi bile volilne liste v redu. Zato pa bodi zanaprej prva skrb našim voditeljem, da že pri občinskih volitvah po vseh okrajih — pazijo na sestavo volilnih list.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. aprila.

— (Osobne vesti.) Začasni okr. komisar Herman grof Attems je imenovan definitivnim okr. komisarjem, vladni koncipist Fran Župnek začasnim okr. komisarjem, začasni vladni koncipist Ivan Kresse definitivnim vladnim koncipistom in konceptni praktikant Rihard baron Apfaltzern začasnim vladnim koncipistom.

— (Nov stavbeni red za Ljubljano) Da obstoječi stavbeni red za Ljubljano ne odgovarja več modernim zahtevam, je znano; posebno pa so se sedaj vsled potresa jasno pokazali nedostatki njegovi. Zategadelj naglašala se je tudi v predvče rajšnji seji permanentnega odseka občinskega sveta nujna potreba novega stavbenega reda za Ljubljano. Dimniki naši so za eventualnost potresa premasivni in previški ter so se tudi pri zadnjem potresu večinoma zrušili ter napravili mnogo škode; isto pokazalo se je tudi povodom potresa leta 1880. v Zagrebu, kjer se je tudi po potresu premenil stavbeni red ter se zidajo le nizki dimniki. Tudi strehe so pri nas pretežke in se bode treba odločiti za lahkejšo konstrukcijo. Ker je ta zadeva v očigled prezidave tolikega števila hiš v našem mestu nujna, sklenil je permanentni odsek, naj se c. kr. vlada naprosi, da po svojih organih na temelju povodom potresa pridobljenega izkustva da izdelati nov stavbeni red za mesto ljubljansko in da ga v bližnji sejni predloži deželnemu zboru v posvetovanje.

— (Pomožni odbor za Ljubljano) ima od danes naprej svoj lokal v hotelu pri Maliču (Stadt Wien) I. nadstropje št. 15. Dopisi naj se tam odajajo oziroma portirju izročajo.

— (Pozor društvom na deželi) Operni pevec Josip Karl Tertnik ponudil je pomožnemu odboru v Ljubljani prijazno svojo pomoč, da brezplačno sodeluje pri kakih 7 koncertih, ki bi jih društva po deželi hotela priediti s pevskimi zbori v korist po potresu poškodovani Ljubljani. Ker ostane g. Tertnik le do 20. maja v domovini, naj se blagovolijo društva obrniti prej ko mogoče direktno na g. Tertnika v Ljubljani, poslopje realke. — Pomožni odbor za Ljubljano in okolico.

— (Prošnja.) Naprosilo nas je mnogo Ljubljancov, ki imajo svoje rodbine na Dolenjskem ob progi železnice Ljubljana - Novo mesto in Kočevje, opozoriti slavno obratno ravnateljstvo državnih železnic, naj bi za take rodbinske očete blagovolilo do volitv in žane vožnje tudi za dolenjsko stran. Preverjeni smo, da bode slavno ravnateljstvo, ako usliši to utemeljeno prošnjo, mnogim rodbinam storilo veliko dobroto, za katero mu bodo hvaležne.

— (Policijске vesti.) Od sobote na nedeljo arstovala je mestna policija 10 sumljivih oseb; mej arstovanimi nahaja se znani tat Peter Furlan iz

Postojne. Osem postopačev odpravilo se je po odgonu iz Ljubljane. Od včeraj do danes zjutraj pa je bilo arstovanih 23 oseb, mej temi je 12 postopačev in tat Janez Dacar iz Kranja, ki je mitničarju Šantelu ukral odejo, vredno 2 gld. Kaka druga tativna se pri mestnem policijskem uradu ni ovadila, pač pa so skušali — kakor se nam poroča — v Kurji vasi vlotiti tatovi, vendar jih je gospodar s strehom iz revolverja prepodil. Nadalje se nam pripoveda, da je predvčerajšnjim v dve hiši prišel neznan mož, ki se je predstavil za inženjerja, ki pa je bolj pozorno ogledoval razne mobilije v stanovanjih, nego li razpokline v zidovji. Občinstvo naj bode torej pozorno!

— (Lov na „ropanje“.) Po mestu raznesla se je govorica, da so „ropanje“ sinoči hoteli vlotiti v kranjsko hranilnico, ter odnesti nekoliko drobiša. Kakor je policija dognala, je ta govorica neosnovana. Pač je vojaška patrola in policija sinoči zasledovala dve osebi, ki sta poleg hranilnice bila preplezala čez Koslerjevo vrtno ograjo ter ubežali, ko sta opazili, da se jima straža približava. Ta sumljivi slučaj našel je povoljno pojasnjenje, ker se je konstatovalo, da sta ubežnika bila Staculova hlapca, ki v Koslerjevem hlevu prenočujeta ter sta se čez ograjo bila podala na nočne svoje ekskurzije.

— (Iz „Glasbene Matice“.) Ker je dobila „Glasbena Matica“ ukaz, da mora podreti svojo društveno hišo radi poškodb, nastalih vsled potresa, prične graditi novo hišo, ki bude do pričetka prihodnjega šolskega leta dogotovljena. Okna, dveri, peči, štedilna ognjišča itd. iz demolirane hiše proda pa „Glasbena Matica“ iz proste roke ter vabi s tem kupce na četrtek, dne 2. maja t. l. ob 3. uri popoludne na lice mesta v Gosposkih ulicah št. 8.

— (Lastovke v zadregi.) Prijatelj našega lista nam poroča: Tudi zveste stanovalke v naših hišah in gospodarskih poslopijih, prijazne lastovke, bile so vsled potresa oškodovane. Potres razrušil jim je večinoma dolgoletna gnezda, v katera se vsako leto zopet vračajo. Na moji hiši v Šiški imel sem zadnje dni priliko opazovati, kako kaverno so lastovke obletavale mesto, ker jim je potres razrušil gnezda; vsak dan zbral se jih je večje število, ko da bi hotele se posvetovati: kaj sedaj? V nekaterih dnevih bil je sklep storjen: začele so pridno donašati blata in drugega potrebnega gradiva in sedaj so nova gnezda večinoma že dodelana. Naj bi nam bile v posnetu!

— (Popravek.) V prelepo Stritarjeve pesem „Slovenska Lizbona“, katero smo priobčila v št. 94 našega lista, se je urinila neljuba pomota. V zadnji kitici v četrtem verzu je namesto „ob dare“ čitati „ob rodé“; torej slöße verz „Sad dober blagi ob rodé darovi“.

— (Brezplačna stanovanja.) Gospod Janez Lapuš, posestnik v Beljaku, Italienerstrasse 9, da na razpolaganje 3 sobe in 1 kuhinjo v Žuželčah 1/2 ure od žel. postaje Bernica pri Beljaku mej Slovencem. Posteljino treba soboj prinesiti. — V Dvoru, jedno uro od Žužemperka je brezplačno na razpolaganje stanovanje treh sob s kuhinjo. Pohištvo je soboj pripeljati. Naslov se izve v našem uredništvu.

— (Za pogozditev) šolskih gozdov v Grmu pri Novem mestu je c. kr. deželna vlada brezplačno dala 7000 smerekovih sadik iz državne gozdne drevesnice v Ljubljani.

— (Zdravstveno stanje.) V kočevskem okraju so osepnice nekoliko prenehale v nekaterih krajih pa popolnoma prenehale. Vsega skup je zbolelo 43 oseb, izmej katerih jih je umrlo 7, ki niso imele cepljenih koz. Bolnih je zdaj še 8 oseb.

— (Slovenska porotna obravnava v Gorici.) Prva obravnava, ki se je pred goriškimi potrotniki vrnila v slovenskem jeziku, je bila te dni. Izvredno je bilo dvanajst slovenskih potrotnikov, vsled česar je odvetnik dr. Stanič predlagal, naj se obravnava slovenski. Sodišče je predlogu pritrdoilo in obravnalo se je na veliko jezo laških fatnikov v slovenskem jeziku.

— (Tržaški Sokol) priredi dne 4. maja 1895, v društveni telovadnici ulica Farneto (na voglu ulice Amalia) s sodelovanjem vojaške godbe peš Hohenlohe Schillingsfürst 87 veliko akademijo z tako raznovrstnim programom. Vstopnina znača za člane in njih rodbine po 30 nvc. za osebo; za povabljenne nečlane 50 nvc.; člani došli v društveni obleki so vstopnine prosti. Sedeži na odru 50 nvc., v I. vrsti 30 nvc., v II. vrsti 20 nvc. Začetek bode ob 1/2 ura zvečer. Poleg društvenih telovadcev bodo sodelovale tudi telovadkinje v vajah na bradlu, na orodju in v skupini in telovadni gojenci. Po končanem telovadnem vzporedu bode prosta zabava in ples.

— (Občni zbor „Delavskega podpornega društva v Trstu“) se je preložil na nedeljo dne 12. maja.

— (C. kr. glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic) javlja, da se bo k januarski izdaji 1895, generalne tarife za blago c. kr. avstr. drž. železnic uvel dodatek IV., ki zadobi veljavo z dnem 1. majem 1895.

* (Payerjeva ekspedicija na severni tečaj) se je odgodila na poletje bodočega leta, ker ne bode mogoče prej dovršiti obširnih in trudopolnih priprav.

* (Ruski zdravnik v inozemskih zdraviliščih.) Kakor se poroča iz Peterburga, bode odposlana ruska vlada to poletje več mladih ruskih zdravnikov v Avstro-Ogersko, Nemčijo in Francijo, da prouči zdravilišča v teh deželah.

* (Krōme v Avstriji.) V vseh avstrijskih kronovinah je bilo koncem 1894. l. restavracion, hotelov in krčem 188.524, žganjaren pa 25.726. Torej pride jedna krčma na 122 stanovnikov, jedna žganjarna pa na 893 stanovnikov. Največ krčem je na Dolenjem Avstrijskem, največ žganjaren v Galiski.

* (Nesreča v rudniku.) V Dennyju na Škotskem se je v ondotnem rudniku primerila velikanska eksplozija plinov, ki je ubila 13 rudarjev, 163 jih pa več ali manj ranila. Mnogo rudarjev je še v rovu, ne ve se, ali jih bo moči rešiti.

* (Poplava.) Blizu Epinala pri vasi Bousay je voda predrla takozvanega vzhodnega kanala nasip in sicer kar v dolnosti kakih sto metrov in poplavila vso okolico. Tri vasi so uničene, nad 50 oseb se je potopilo. Škoda se ceni na več milijonov goldinarjev.

Slovenci in Slovenke! ne zabitte družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Za pogorelice v Toplicah so darovali: Dež odbor kranjski 1500 gld., knez Auersperg 400 gld., deželni predsednik baron Hein 50 gld., g. Perko, župan v Rudolfovem dve zbirk skupaj 86 gld. 60 kr., g. dr. Slanc iz Rudolfovega, dve vedri vina in 30 gld., županstvo v Semiču 25 gld., vitez Langer v Bršlinu 30 gld., Narodna čitalnica v Koncanjicu 21 gld., g. Rozina, notar v Mokronogu 5 gld., g. Kastelic iz Kandije 10 gld., g. Hrašovec, advokat v Celju 3 gld., g. Oblak iz Rudolfovega 1 gld., g. Saje iz Št. Jerneja 1 gld., gg. Mehora in Pavčič iz Rudolfovega dva voza kruha, dobrotniki iz Rudolfovega različno obleko. V imenu pogorelcov se podpisano županstvo najtopleje zahvaljuje in kliče: Bog povrni! Županstvo Toplice, dne 27. aprila 1895. J. Suštaršič, župan.

Družbi sv. Cirila in Metoda je pokroviteljica postala župnija Brezniča, pošljajoč družbi za piruhe 108 gld. 63 kr., nabranih zlasti z ozirom na slovensko šolo v Velikovcu. Pokroviteljici zastopnik bo vsakokratni breznički župnik ali njegov namestnik. — Posamezne vasi v župniji so darovale naslednje svote: Brezniča 13 gld. 63 kr. Moste 11 gld. 86 kr., Žirovnica 12 gld. 50 kr., Breg 6 gld. 15 kr., Selo 6 gld. 68 kr., Zabrežnica 7 gld. 11 kr., Vrba 6 gld. 70 kr., Studenčice 6 gld. 44 kr., Ródinc 9 gld. 16 kr., Smokuč 20 gld. 81 kr., Joslovič 7 gld. 59 kr. Zahvaljujoč se vrlim Brezničanom za prelepi velikonočni dar, mora jih družbino vodstvo pohvaliti tembolj ker so s tem činom posnemali svoje duhovne rojake, o katerih smo nedavno poročali, da so darovali za slovensko šolo v Velikovcu poldrugo družbino pokroviteljino. Ginjeni smo bili, ko smo čuli, da so tudi najrevnejše hiše v župniji si utrgale vsaj male svotice po 5, 10 in 15 kr. in semtretje dekle po 1 krono. „Zrno do zrna pogača — kamen do kamenja palata“; — ali če tudi ne potratna palača, vendar bo z božjo pomočjo kmalu stala čedna zgradba s podobo sv. Cirila in Metoda na čelu: slovenska šola v Velikovcu, ki bo še poznam rodovom pričala o požrtvovnosti slovenskega naroda. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Brzojavke.

Dunaj 29. aprila. Razprava o proračunski točki glede celjske gimnazije v proračunskega odseku se je odložila za 14 dnij.

Dunaj 29. aprila. V današnji seji po slanske zbornice se je vzprejel odsekov predlog glede državne podpore pogorelcem v Toplicah.

Dunaj 29. aprila. Tukajšnji sindikat dopisnikov unanjih listov je pomočnemu komitéju za Ljubljano naznani, da hoče v vseh evropskih časnikih začeti akcijo v korist Ljubljane.

Praga 29. aprila. Vsi češki provincialni listi prijavljajo oklice za nabiranje darov v korist Ljubljani. Zlasti v Plznu se delajo priprave za veliko akcijo.

Lvov 29. aprila. Občinski svet lvovski je votiral 500 gld. za Ljubljano.

Loterijne srečke 27. aprila.

V Linetu: 1, 86, 40, 25, 54.
V Trstu: 44, 66, 61, 85, 17.

Umrli so v Ljubljani:

26. aprila: Josipina Rupar, gozdarjeva hči, 5 dni, Tržaška cesta št. 22. — Marija Kremžar, posestnikova hči, 16 let, Židovska steza št. 6. — Ivan Eisenzopf, rač. podčastnika sin, 7 dni, Kurja vas št. 21. — Jera Križaj, kuharica, 75 let, Poljanska cesta št. 18.

V deželni bolnici:

24. aprila: Jakob Jeraj, prosjak, 52 let.
26. aprila: Frančišek Merkožič, dñinar, 36 let. — Jakob Korošec, prosjak, 53 let.

V vojaški bolnici:

24. aprila: Mirko Beiss, c. kr. nadprijonir, 25 let.

V hiralnici:

27. aprila: Bernarda Ivana Foitschik, usmiljena sestra.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
27. aprila	7. zjutraj	729.6	10.2°C	sl. zah.	dež.	16.2
	2. popol.	728.7	15.0°C	sl. zah.	dež.	"
	9. zvečer	728.7	11.4°C	sl. sev.	obl.	dežja.
28. aprila	7. zjutraj	728.9	10.0°C	sl. svz.	dež.	1.0
	2. popol.	730.3	11.8°C	sl. vzh.	obl.	"
	9. zvečer	730.2	10.8°C	sl. zah.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 12.2° in 10.9°, za 1.6° in 0.0° nad normalom.

Dunajska borza

dané 29. aprila 1895.

Skupni državni dolg v notah	101 gld.	30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	25 "
Avtstrijska zlata renta	123	50 "
Avtstrijska kronska renta 4%	101	45 "
Ogerska zlata renta 4%	123	25 "
Ogerska kronska renta 4%	99	10 "
Avstro-ogerske bančne delnice	1087	"
Kreditne delnice	395	"
London vista	122	25 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	75 "
20 mark	11	94 "
20 frankov	9	70 "
Italijanski bankovci	45	90 "
C. kr. cekini	5	73 "

Dné 27. aprila 1895.

4% državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld.	151 gld.	75 kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld.	198	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	132	75 "
Zemlj. obč avstr. 4½% zlati zast. listi	120	75 "
Kreditne srečke po 100 gld.	2.2	"
Iljubljanske srečke	—	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	24	50 "
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	168	50 "
Tramway-drust. velj. 170 gld. a. v.	451	"
Papirnatи rubelj	1	31 "

Zahvala.

Vsem onim, ki so se spominjali naše preljubljene pokojne soproge, oziroma matere

Jožefo Koprivnikar

v njeni dolgotrajni bolezni; nadalje vsem onim, ki so nam izražali svoje sočutje o priiliki smrti njeni in jo tako mnogobrojno spremili k večnemu poščitku; vsem, ki so položili na krsto prekrasne vence, zlasti častitimi gg. povečem litijskim za glijive žalostinke ter slavnemu gasilnemu društvu Litijskemu za korporativno spremstvo, izreka tem potom najsršnejšo zahvalo

rodbina Koprivnikar.

Litija, dne 23. aprila 1895. (529)

Pomladno zdravljenje.

Prvi pomladni tedni so navadno čas, v katerem se išče ozdravljenje motenja telesnih funkcij, ki je nastalo po zimskem načinu življenja. V ta namen opozarjam na

**OLAVNO SKLADISTE
MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER**
najboljši lučni
KISELINE

kakor za samostojno zdravljenje, kakor tudi za predzdravljenje za toplice: Karlove var, Marijine toplice, Franzensbad in druge od zdravniške strani priporočane.

Izviralsice: **Gießhübl Stattna**. Zdravilišče in vodo-zdravilišča pri Karlovinih varih. VI. Prospekti zastavljeni v franko. (15-1)

Strešni prevleček

v posamičnih svalkih po 10m² in pokrivanja s tem preplečkom ali pa s tanko cinkovo ploščevino po najnižjih cenah pri (473-4)

L. M. Eckerju v Ljubljani

Dunajska cesta št. 7.

Vnanja naročila se najhitreje izvršujejo.

VI. Prospekti zastavljeni v franko. (15-1)

VI. Prospekti zastavljeni v franko. (15-1)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1894.

Nastopno omenjeni prihajajoči in odhajalni časi osnaščeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 19. urti 5 min. po moči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Olovce, Franzensfeste, Ljubno, des Seithal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jezerni, Steyr, Linc, Budejovice, Pisenj, Marijine var, Egar, Karlove var, Francovce var, Prago, Lipjan, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. urti 10 min. sjetraj mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Ob 11. urti 10 min. sjetraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Olovce, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des Seithal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jezerni, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Celovce, Franzensfeste, Trbiš.

Ob 19. urti 15 min. sjetraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 21. urti 27 min. dopolnilno osebni vlak v Dunaj via Amstetten, Lipjan, Prago, Francovce var, Karlovin var, Egar, Marijine var, Pisenj, Bregnic, Curiba, Bregnic, Inomost, Zella na Jezerni, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Lienzen, Pontabla, Trbiš.

Ob 9. urti 25 min. sjetraj mešani vlak iz Kočevja, Novega Mesta.

Ob 2. urti 21 min. sjetra osebni vlak v Dunaj preko Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiš.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. urti 53 min. sjetraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipjan, Prago, Francovce var, Karlovin var, Egar, Marijine var, Pisenj, Bregnic, Curiba, Bregnic, Inomost, Zella na Jezerni, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Celovce, Franzensfeste, Pontabla, Trbiš.

Ob 8. urti 19 min. sjetraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 11. urti 27 min. dopolnilno osebni vlak v Dunaj via Amstetten, Lipjan, Prago, Francovce var, Karlovin var, Egar, Marijine var, Pisenj, Bregnic, Curiba, Bregnic, Inomost, Zella na Jezerni, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Lienzen, Pontabla, Trbiš.

Ob 9. urti 32 min. dopolnilno mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 4. urti 48 min. dopolnilno osebni vlak v Dunaj, Ljubnega, Seithala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiš.

Ob 9. urti 25 min. sjetraj mešani vlak iz Kočevja, Novega Mesta.

Ob 2. urti 21 min. sjetra osebni vlak v Dunaj preko Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiš.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 8. " 05 " dopolnilno "

Ob 6. " 50 " sjetra "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. urti 56 min. sjetraj in Kamnik.

Ob 11. " 15 " dopolnilno "

Ob 6. " 30 " sjetra "

(5-95)

Ob 6. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 7. " 05 " dopolnilno "

Ob 6. " 50 " sjetra "

Ob 6. " 30 " sjetra "

Ob 6. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 7. " 05 " dopolnilno "

Ob 6. " 50 " sjetra "

Ob 6. " 30 " sjetra "

Ob 6. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 7. " 05 " dopolnilno "

Ob 6. " 50 " sjetra "

Ob 6. " 30 " sjetra "

Ob 6. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 7. " 05 " dopolnilno "

Ob 6. " 50 " sjetra "

Ob 6. " 30 " sjetra "

Ob 6. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 7. " 05 " dopolnilno "

Ob 6. " 50 " sjetra "

Ob 6. " 30 " sjetra "

Ob 6. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 7. " 05 " dopolnilno "

Ob 6. " 50 " sjetra "

Ob 6. " 30 " sjetra "

Ob 6. urti 23 min. sjetraj v Kamnik.

Ob 7. " 05 " dopolnilno "

Podpisani priporoča svojo **kovaško obrt za vezi** (Schliessen) in natezalne vijke (Zugschrauben) po nizki ceni.

Valentin Urbančič, kovački mojster pri Dolenjski mitnici. (538-1)

Dobro, belo, primorsko vino

posebno za delavce priporočljivo, 1 liter po **24 kr.**, pri 50 litrih po 22 kr. in nezadavčeno po 16 kr. priporoča poleg boljih vrst. (504-3)

Kranjska vinarna v Ljubljani
Slonove ulice 52, vhod poleg slonove kavarne.

Razpis.

Podpisai krajni šolski svet naznanja, da se bode

javna zmanjševalna dražba za oddajo mojsterskih del za zidanje novega šolskega poslopja v Ovsišah

vršila

dné 12. maja ob 3. uri popoludne v Podnartu.

Dražbeni pogoji in načrt so v pogled razpoloženi pri podpisem predsedniku v Podnartu. (530-1)

Krajni šolski svet v Ovsišah.

Jos. Pogačnik s. r.

Primarni zdravnik dr. E. ŠLAJMER

ordinuje samo od 12. do 1. ure

v **Vodmatu**

(sestrin dom).

Eventualna obvestila naj se do 4. ure popoludne pri bolničnem vratarju oddajo. (539-1)

Br. 1619.

Razglas.

Vsled odloka c. kr. okrajnega glavarstva v Voloskem z dne 13. novembra 1894, št. 10.130, vršila se bo pri tem občinskemu glavarstvu

dne 14. maja 1895, ob 10. uri dopoludne

javna dražba

proti znižani ceni od gld. 2750

za popravo župne cerkve v Brezovici.

Vzprejemale se bodo tudi pismene ponudbe, previdene s kolekom 50 kr., katere morajo biti vložene pri podpisem v dan pred dražbo.

Toliko ustnene kakor pismene ponudbe previdene morajo biti z varščino 10% proračunjene cene.

Stavbeni in dražbeni pogoji, načrti in proračun so na ogled ob uradnih urah pri tem občinskem glavarstvu.

Občinsko glavarstvo v Materiji

dne 20. aprila 1895.

Občinski glavar: **Kastelic.**

Vezi za zidovje

najhitreje in po znižani ceni

pri

J. Spreitzer-ju

ključarju

(533-1)

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 22.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Mladeniča

krepke postave, od 14–16 let starega, ki ima veselje do mizarstva, vzprejmem v izkuščno stavbinskega in počitvenega mizarstva. Natančnejša pojasnila daje Fran Mevič, mizarški mojster v Oprijeti. (506-2)

!Štiri stanovanja!

V Novem mestu oddati bode pričetkom avgusta oziroma septembra t. l. štiri lepa stanovanja in to v čisto novi, na kaj lepem prostoru ter moderno zgrajeni hiši. Dvoje stanovanj ima tudi vrt. Več o tem zvedeti je pri lastniku hiše R. Dolencu na Grmu pri Novem mestu. (531-1)

Št. 4493.

Razglas.

Podpisani deželni odbor daje na splošno znanje, da so se deželni uradil, razun deželne blagajnice premestili v administracijsko poslopje nove deželne bolnice

zadaj za Št. Petersko cerkvijo, ter da so uradne ure določene od 8. ure zjutraj do 1. ure popoludne.

Deželna blagajnica ostane še zanaprej v deželnem dvorcu.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani dné 25. aprila 1895.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Dnē 1. maja 1895. 1.

otvorí se

postajališče Müllnern

mej postajama Beljak (drž. kol.) in Berneca proge Amstetten-Pontafel za osobni in omejeni prtljažni promet.

Časi odhoda osobnih vlakov, ki se tam ustavlja, so naslednji:

Smer od Beljaka					Smer v Beljak				
vlak štev.					vlak štev.				
P.911	P.915	P.917	P.937	P.947*	P.912	P.916	P.918	P.938	P.949*
1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
326	1207	1117	757	222	913	414	536	809	945

* Vlaka 917 in 948 se peljeta le ob nedeljah in praznikih.

Nočni časi od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj zaznamenovani so s tem, da so podprtane številke minut.

Osobe se odpravljajo v postajališči samem, mej tem ko se potna prtljaga odpravlja samo potem doplačevanja. (526)

C. kr. železnično ravateljstvo v Beljaku.

Služba distriktnega zdravnika

zdravstvene občine Braslovče v okraju Vrancu na Štajerskem z letno plačo 700 gld.

se razpiše.

Zahteva se avstrijsko državljanstvo, diploma doktorstva vsega zdravilstva, rimsko-katoliška vera, popolno znanje slovenskega in nemškega jezika in pa neomadeževani značaj. Dotične prošnje z vsemi prilogami naj se vložijo

do dné 15. majnika t. l.

pri županstvu Braslovče.

Distriktni odbor Braslovče

dné 10. aprila 1895.

Prvomestnik: Ant. Plaskan.

Cement

železniške šine, štorje za obijanje stropov

železo za vezi in traverze

železno, cinkasto in pocinkano ploščevino

kovanje za vrata in okna

sploh vse, kar se potrebuje za stavbe

priporočata po tako nizkih cenah

(501-3)

STUPICA & MAL

trgovina z železnino in špecerijskim blagom

Marije Terezije cesta štev. 1, v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Národne Tiškarne“.